

POSTANOWIENIE

17 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Tomasz Szanciło (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Piotr Telusiewicz

SSN Krzysztof Wesołowski

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 17 kwietnia 2025 r. w Warszawie
skargi kasacyjnej T.M.

od postanowienia Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie

z 29 marca 2023 r., IV Ca 1514/22,

w sprawie z wniosku T.M.

z udziałem D.M.

o podział majątku wspólnego

1. odrzuca skargę kasacyjną;

2. zasądza od T.M. na rzecz D.M. kwotę 5.400 zł (pięć tysięcy czterysta złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego – wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia następnego po upływie tygodnia od dnia doręczenia wnioskodawcy odpisu postanowienia do dnia zapłaty.

Piotr Telusiewicz Tomasz Szanciło Krzysztof Wesołowski

[P.L.]

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 29 marca 2023 r. Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie, po rozpoznaniu apelacji wnioskodawcy T.M. i uczestniczki postępowania D.M. od postanowienia Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie z 7 czerwca 2022 r.: zmienił częściowo zaskarżone postanowienie (pkt I), oddalił obie apelacje w pozostałych zakresach (pkt II) i rozstrzygnął o kosztach postępowania (pkt III).

Od postanowienia Sądu Okręgowego skargę kasacyjną złożył wnioskodawca, zaskarżając je w części, tj. w zakresie punktów I.a.-d, I.f i I.g, II – w zakresie, w jakim Sąd Okręgowy oddalił apelację wnioskodawcy w pozostałym zakresie, i III.

Powołując się na zarzuty wskazane w skardze kasacyjnej, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu wraz z rozstrzygnięciem o kosztach postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wnioskodawcy podlegała odrzuceniu z uwagi na obarczenie jej nieusuwalnym brakiem konstrukcyjnym, wyrażającym się w braku korelacji między zakresem zaskarżenia a wnioskiem o uchylenie zaskarżonego orzeczenia.

Zgodnie art. 398⁴ § 1 pkt 1 i 3 k.p.c. skarga kasacyjna powinna zawierać m.in. oznaczenie orzeczenia, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest ono zaskarżone w całości czy w części, oraz wniosek o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żądanego uchylenia i zmiany. Elementy te mają dla skargi kasacyjnej charakter konstrukcyjny, a ich brak nie podlega usunięciu. Wniosek ten wynika z porównania treści art. 398⁶ § 2 *in medio* k.p.c. oraz art. 398⁶ § 1 k.p.c. Tylko drugi przepis przewiduje sanowanie określonych braków skargi kasacyjnej; nie dotyczy to jednak braków odnoszących się do wymienionych na wstępie elementów konstrukcyjnych (zob. np. postanowienie SN z 29 października 2021 r., V CSK 31/21).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego nie budzi wątpliwości, że wymagane jest aby zakres zaskarżenia oraz wniosek o uchylenie lub o uchylenie i zmianę orzeczenia były ze sobą ściśle skorelowane; brak takiej korelacji skutkuje odrzuceniem skargi kasacyjnej (zob. np. postanowienia SN: z 12 października 2007

r., V CSK 309/07; z 23 sierpnia 2012 r., III CSK 161/12; z 21 kwietnia 2021 r., IV CSK 58/21).

Elementy wymienione w art. 398⁴ § 1 k.p.c. stanowią zręb omawianego środka zaskarżenia i dopiero ich prawidłowe sformułowanie pozwala uznać dane pismo za odpowiednio skonstruowaną skargę kasacyjną. Skarga ta wnoszona jest bowiem od orzeczenia cechującego się walorem prawomocności, wobec czego – niezależnie od ogólnych zasad skargowości i dyspozycyjności – skarżący powinien w pełni precyzyjnie określić granice możliwej ingerencji Sądu Najwyższego w orzeczenie, od którego wywiedziona jest skarga kasacyjna. Rolą Sądu Najwyższego nie jest zastępowanie skarżącego, a w konsekwencji i domyślanie się, jaki ostatecznie jest zakres zaskarżenia. Brak zharmonizowania zakresu zaskarżenia i wniosku skargi kasacyjnej prowadzi do zaburzenia ustalenia granic kognicji przy rozpoznaniu tej skargi, skoro zakres, w którym – wobec zaskarżenia orzeczenia sądu drugiej instancji – możliwa staje się ingerencja Sądu Najwyższego, nie odpowiada ściśle wnioskowi skargi, zawierającym stanowisko strony co do oczekiwanej treści rozstrzygnięcia mającego zapaść w postępowaniu kasacyjnym (zob. postanowienie SN z 9 marca 2022 r., II CSKP 439/22). Innymi słowy, prawidłowo skonstruowana skarga kasacyjna powinna obejmować w pełni jasne, jednoznaczne i zrozumiałe określenie elementów wskazanych w art. 398⁴ § 1 KPC, powinna być sporządzona tak, by nie stwarzała żadnych wątpliwości interpretacyjnych.

Analiza skargi kasacyjnej wniesionej przez wnioskodawcę w odniesieniu do zestawienia wskazanego w niej zakresu zaskarżenia z wnioskiem o uchylenie zaskarżonego orzeczenia jednoznacznie wskazuje, że skarga ta zawiera dysharmonię pomiędzy wskazanymi powyżej elementami skargi kasacyjnej, wynikającymi z art. 398⁴ § 1 pkt 1 i 3 k.p.c.

Wnioskowana w skardze kasacyjnej zmiana orzeczenia musi dotyczyć orzeczenia zaskarżonego skargą, każdorazowo określać zakres wnioskowanego uchylenia lub zmiany oraz mieścić się w katalogu orzeczeń, które Sąd Najwyższy może wydać na skutek uwzględnienia skargi kasacyjnej, tj. art. 398¹⁵ § 1 zd. 1, art. 398¹⁶ zd. 1 i art. 398¹⁹ zd. 1 k.p.c. (postanowienie SN z 9 marca 2022 r., II CSKP 439/22).

Zauważyć natomiast należy, że w przedmiotowej skardze kasacyjnej określono zakres zaskarżenia w części, tj. co do punktów I.a.-d, I.f i I.g, II – w zakresie, w jakim Sąd Okręgowy oddalił apelację wnioskodawcy w pozostałym zakresie, i III. Nie zostało to skorelowane z wnioskiem o uchylenie orzeczenia, bowiem jak wynika z treści skargi kasacyjnej, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości. Widoczny jest zatem rozdźwięk pomiędzy konstrukcyjnymi elementami skargi kasacyjnej określonymi w art. 398⁴ § 1 pkt 1 i 3 k.p.c. Zakres zaskarżenia dotyczy bowiem jedynie części zaskarżonego postanowienia, a postawiony w skardze kasacyjnej wniosek odnosi się do całości tego postanowienia.

Skarga kasacyjna, jako obarczona nieusuwalnym brakiem konstrukcyjnym, podlegała zatem odrzuceniu na podstawie art. 398⁶ § 2 i 3 w zw. z art. 398⁴ § 1 pkt 1 i 3 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 520 § 2 w zw. z art. 98 § 1¹ w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 7 w zw. z § 4 ust. 1 pkt 8 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (tekst jedn. Dz.U. z 2023 r. poz. 1964 ze zm.).

Piotr Telusiewicz Tomasz Szanciło Krzysztof Wesołowski

[P.L.]

[r.g.]